

Emlékezés

Barcs-Középrigócon 1961-ben kezdődött az erdészeti szakmunkásképzés. Ekkor lettem tagja az első négytagú tantestületnek. Tíz évet tanítottam itt, s ez alatt a tíz év alatt a négytagú tantestület tizenöten hagyták el.

Az iskola – a kollégiummal együtt – a volt Széchenyi kastélyban működött, s a tanárok is itt kaptak lakást. Az épületet – mivel lakatlanná vált – az ötvenes években kirabolták, s a falakon kívül lassan mindent elhordtak. Az indulás előtti évben a Kaposvári Erdőgazdaság az épületet helyreállította, s így a szakmunkásképzés megindulhatott. Az erdőben a kastély egyedül állt: köves útja kezdetben még nem volt, buszjárat sem, csak a vasútvonal kötötte össze az országgal.

A „titóista világ” miatt Barcsra és környékére az elhagyatottság, a bizalmatlanság volt a jellemző állapot. Középrigóc egy térképen sem szerepelt: nehezen találtak ide. A beutazás Barcs térségébe – és itt a megmaradás – még nehezebb volt, mint Sopronban, illetve az osztrák határ mentén.

A meginduláskor a szertárak üresek voltak, a gépesítés még gyermekcipőben sem járt. Az ellátás igen nehézkesen indult be: hiszen a határsáv állapot miatt ezzel kevésbé törődtek.

A legközelebbi falu – a később várossá fejlődött Barcs – Középrigóctól öt kilométerre volt. A dolgozók gyermekei részére óvodát kellett létesíteni, mivel az itt lakók mind állásban voltak. Ilyen viszonyok mellett kellett a dolgozók és a tanulók részére biztosítani a kulturált élet lehetőségét. Az iskola szakszervezeti bizottsága szervezte a kirándulásokat, hívott kitűnő előadókat, s amennyire lehetett, javította a szociális állapotot.

Kiemelkedő eredmény volt a sportpálya, az út és az uszoda megépítése. Ez utóbbinak a megvalósítása meghaladta a kéttantermű iskola erejét, de erős akarat, kitartással és a külső, jóindulatú támogatás mellett egy 10 x 25 m-es, szabvány alapján épült uszodát végül is sikerült létrehozni.

Egyébként érdekes volt a *rigóci strand megépítésének története*. Abban az időben – esztergomi származású lévén – nagyon szerettem strandra, uszodába járni. A nyári szünetben nap mint nap – bekerekkeztem Barcsra, ahol már egy nagyszerű, termálvízű strand „működött”. Vize kitűnő volt – s a vendég kevés: a horvátok ekkor még nem fedezték fel, s a barcsiak közül kevesen

látogatták a strandot, inkább a Drávában fürödtek ingyen. A fürdőmesternek kevés dolga volt, s szívesen úszott és napozott velem együtt.

Egy alkalommal, a napozópadon fekve megkérdeztem őt:

„Hogy tudta Barcs ezt a kitűnő strandot létrehozni?”

A válasz: – „Ingyen!”

Ingyen?! Erre már felültem.

– „Hát úgy, hogy a Bánya- és Érckutató Vállalat vezetőjét meghívtuk és megvendégeltük, majd megkértük: rendeljen el egy „próbafúrás” olajnyerési célból Barcon.”

Ezt hallva, abban a pillanatban arra gondoltam: „Ingyen nekünk is megérné, hogy egy próbafúrás nyomán egy strandot létesítsünk Középrigócon.”

Felvettük a kapcsolatot az Országos Bánya- és Érckutató Vállalat vezetőjével, aki úgy nyilatkozott, hogy ma már nem végezhetnek „potyán”, azaz ellenérték nélkül „próbafúrás” – de, ha egy politikai szerv kérné ezt tőlük, megtennék, „pénz nélkül is”.

Így azután megkerestük a MEDOSZ (Magyar Erdőgazdasági Dolgozók Országos Szervezete) vezetőjét, Dobi elvtársat, s megkértük őt, hogy támogassa a „próbafúrás” létrejöttét.

Dobi úr – ma már így kell nevezni – szívvel-lélekkel mellénk állt, és a próbafúrás eredményt hozott: olaj ugyan nem lett, melegvíz sem, de bőséges víz jött fel a kútból.

A MEDOSZ segített a medence megépítésében is: Ők adták a szakvezetést és a szakmunkát, s mi vállaltuk a társadalmi munkát.

A medence rövidesen „megépült” – s mi azonnal használatba vettük. A vidékről jött tanulók túlnyomó része nem tudott úszni, de a tornaórákon sokat sikerült megtanítani, annak a jelszónak alapján, hogy *aki tud úszni, az életet nyer!*

Az a tény, hogy mindenki ingyen használhatja az uszodát: akkor még természetes volt. Az önálló igénybevételnek viszont volt egy feltétele: előzőleg le kellett az illetőnek huszonöt métert úsznia.

Ez egyben kitüntetést is jelentett: így mindenki azon volt, hogy ezt elérje. (Mert addig, amíg ezt el nem érte valaki: csak a tornaórákon gyakorolhatott, tanulhatta az úszást.)

Bár az uszoda vizét „csak” a nap fűtötte, náthára, megfázásra nem emlékszem.

Akkoriban szinte „éjjel-nappal” együtt voltunk tanulóinkkal: nappal tanítottunk, éjjel – felváltva – kollégiumi nevelőtanáraik voltak.

Tíz év múltán erdőfelügyelő lettem.

A középrigóci fürdőt nem látogattam. Hallottam, hogy a tanulókat péntekenként hazaküldték, s a kollégiumi részt esetenként bérbe adták a helyi lakodalmak részére. Idővel pedig divattá vált a lakodalmi tort Középrigócon megtartani. Ez így ment mindaddig, amíg az egyik lakodalom alkalmából éjszaka egy részeg vendég kiment „fürdőzni” – és belefutott a medence vizébe. Ezután a medencét lezárták, s fürdési – úszási – célra a medence használatát letiltották.

Több, mint három évtized után az egyik unokám osztálykirándulás során eljutott Középrigócra, mert iskolájuk ott bérelt egy szombat estére szóló éjszakai szállást. Meglátogattam őt, s meglepődve tapasztaltam, hogy az uszodát nem használják már: több, mint négy éve a vizét nem engedték le, s az egy koszos békátóvá változott. Így fürdésre, úszásra vize alkalmatlanná vált.

Meglepődve tapasztaltam, hogy a kiránduló fiatalok a kitűnő barcsi strandot sem használhatták, mivel tanáraik „ennyi gyermekért nem vállalhatták a fürdés felelősségét”. Ilyenné vált a világunk.

Hát igen: „Az idők változnak, – és mi is változunk bennük.” ...

Hajdú István

Az élhető városi környezetről

Egész számat szentel a Naturopa c. természetvédelmi folyóirat (2003. 100.sz.) a címben jelölt témának. Európában az elmúlt évtizedekben a lakosság 2/3 része vált városlakóvá, ugyanakkor a városok az összes földterület 1 %-át foglalják el. A számok jelzik, hogy az egyes ember számára egyre nehezebben élhető környezet van kialakulóban. Jelzi ezt a fejletlen infrastruktúra, a szennyezett levegő és víz, a talaj és élelmiszerek szennyezettsége stb. Európa sok városában hiányoznak a gondosan kimunkált városi és környezeti tervek, ezáltal növekszik az épített és természeti környezet veszélyeztetettsége is. Ideje tehát a tartamos és fenntartható városi környezettel is foglalkoznunk. A Európa Tanács a bajok orvoslására chartát készült kiadni és ebben összefoglalni a jövőre is figyelő egészségesebb környezet megteremtését célzó javaslatait.

Az elmondottak hangsúlyozzák az erdészek szakmai és felvilágosító munkájának fontosságát.

Ref.: **Dr. Szodfridt István**